

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7. Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo. Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasilno koroških Slovencev

Leto XXIX.

Celovec, 16. malega srpana 1910.

Štev. 29.

Preklic.

Shod

„Ratoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“

v Prevaljah na Fari

se ne urši 17., ampak 31. julija.

Koroško šolstvo — obsojeno.

Državno sodišče na Dunaju je sodilo, in sodilo je tako, da morata deželni šolski svet koroški in naučno ministrstvo imeti strašnega mačka. Do kosti blamirani so koroški šolski sistem in njegovi zagovorniki. Krivičnost, protipostavnost tega sistema je dokazana in obsojena po najvišjem sodišču, po visokem c. kr. državnem sodišču na Dunaju.

Znano je, da se že par let sem bije hud boj za slovensko šolo na Strojni in v Št. Danijelu. Slovenski stariši v omenjenih krajih so spoznali, kako slabo, kako neumno je, mučiti slovenske otroke v šoli edino z nemščino, zanemarjati pri tem slovenščino in vsled tega tudi vse druge predmete; slovenski stariši vedno bolj uvidevajo, da smo koroški Slovenci vsled naših utrakvističnih šol glede izobrazbe vedno za drugimi Slovenci. Ker smo pa v izobrazbi zaostali, smo zaostali tudi v gospodarskem oziru za drugimi Slovenci. Spodnji Štajerc, Kranjec in Primorec se smeji naši nemškutariji, napredujejo vsestransko in si polnijo žepe, kljub temu, da se Kranjska in

Goriška s Koroško glede naravnih dobrot ne morete kosati, koroški Slovenci oziroma nemškutariji pa se tepejo in potegujejo edinole za to „nobel“ in „nad vse potrebno“ nemščino, zraven pa imajo prazne žepe, gozdovi postajajo vedno bolj svetli, gospodarska odvisnost od Nemcev vedno večja. Mnogo slovenskih starišev je vendar že prišlo do spoznanja, da ne nemščina v prvi vrsti, ampak splošna izobrazba je za človeka najpotrebnejša; če bi govoril človek deset jezikov, pa bi drugega ničesar ne razumel, ostane vse svoje žive dni berač. Izobrazba pa je mogoča le na podlagi maternega jezika.

To so spoznali tudi slovenski stariši v Št. Danijelu in na Strojni in so se uprli, da bi se tudi njihove otroke v šoli le — mučilo po znamenitem sistemu koroških utrakvističnih šol.

Deželni šolski svet je odločil za šolo v Št. Danijelu in na Strojni slovensko-nemški učni jezik: V začetku naj bi se poučevalo slovenski, v drugem ali tretjem letu menjevaje slovenski in nemški, od četrtega leta samo nemški, slovenščina bi se smela poučevati le kot pomožni jezik. To se pravi, šola bi bila v resnici samo in edino zato, da bi se otroci učili nemško. Če vsled tega zaostanejo v drugih predmetih, to bi bilo za koroški šolski sistem vseeno, čeravno je v očeh pametnih pedagogov koroška utrakvistična šola že davno obsojena in kot nepostavna obsojena tudi od c. kr. upravnega sodišča. Toda vse to c. kr. dež. šolskega sveta, koroškega nič ne briga; gre se mu le za ponemčevanje, vse drugo je poststranska stvar. Ni pa ugodnejšega in uspešnejšega sredstva za ponemčevanje, nego so naše utrakvistične šole. Otroci se naučijo par nemških besed, v izobrazbi zaostanejo, in to so potem najboljše tla za nemškutarijo. Edina slovenska učna knjiga v teh šolah je Prešernov abecednik, ki so ga strokovnjaki obsodili kot najslabšo učno knjigo za slovenske otroke.

Proti odloku c. kr. deželnega šolskega sveta glede šol na Strojni in v Št. Danijelu so se pritožili občina Št. Danijel, krajna šolska sveta obeh šol in nekateri stariši na ministrstvo za nauk in bogočastje. „Pravično“ ministrstvo je potrdilo odlok dež. šolskega sveta in zavrnilo zahtevo, da

naj boste šoli tako urejeni, da bodi slovenščina vseskozi učni jezik, nemščina pa naj bodi samo učni predmet.

Proti temu odloku ministrstva se je pritožila občina na c. kr. državno sodišče. V pritožbi se je prosilo, da državno sodišče naj blagovoli predležeči pritožbi ugoditi in za pravo spoznati, da se je z ukazom visokega c. kr. ministrstva za nauk in bogočastje kršil član 19. državnega temeljnega zakona od 21./12. 1867, št. 142 drž. zak., glasom kojega ima vsak narod nekršljivo pravico, da varuje in goji svojo narodnost in svoj jezik, in glasom kojega morajo biti javna učilišča tako urejena, da dobi vsak narod, ne da bi se ga k učenju kakega drugega deželnega jezika sililo, potrebna sredstva za izobrazbo v svojem lastnem jeziku.

In visoko c. kr. državno sodišče je spoznalo, da se je vsled imenovanih določb za obe šoli kršil član 19. drž. temeljnega zakona, ker se mora v občini Št. Danijel brez vsakega dvoma slovenščino smatrati kot deželni jezik in se nikogar ne sme siliti v jezikovnomešanih deželah, da bi se moral učiti drugega jezika.

S to razsodbo je dognano na najvišjem mestu, da je vse naše ljudsko šolstvo za Slovence na Koroškem protipostavno, da so deželni šolski svet, deželna šolska nadzornika Gobanc in Palla kršili državno temeljno postavbo. Na slovenskih stariših je torej ležeče, da se povsod vzdignejo zoper protipostavne šole in jih odpravijo. Omenjeni odlok državnega sodišča, ki ga svoječasno objavimo dobesedno, pomeni v dolgoletnem boju zoper mučilnice našo zmago.

Dolžnost deželnega šolskega nadzornika g. Bende, ki je prevzel od svojega prednika Palla protizakonito uravnano šolstvo za koroške Slovence, bo, da ne pusti več kršiti državnega temeljnega zakona in naše šolstvo uredi zakonito. To je njegova dolžnost, ker je prisegel, da bo varoval državni zakon!

Koroški Slovenci smemo biti nad to razsodbo državnega sodišča zelo veseli. Tu se je zopet

Podlistek.

Čevljar.

(Narodna.)

Živel je v mali kočici čevljar s svojo ženo Huda bolezen je morila tisto vas, in smrt je ugrabila s tega sveta tudi čevljarjevo ženo. Netolažljivi mož dolgo ni mogel pozabiti svoje žene, ker jo je silno ljubil. Čutil se je zapuščenega na tem svetu. Zato je iskal tolažbe pri Mariji Devici, katero je vsak dan bolj častil. Marljiv čevljar si je prislužil veliko denarja, postal je kmalu eden najpremožnejših v svojem rokodelstvu. Akoravno mu je žena umrla, si nikdar čevljar ni želel smrti, temveč se je je bal, ker je silno rad živel. Kaj si izmisli?

Nekega dne se poda na daljno božjo pot z namenom, da si izprosi od Marije dve prošnji. Mila Devica ga tudi usliši, saj je bil sicer prav pobožen mož. Domov gredé z božje poti ga sreča neki mladenič, ki ga vpraša, kaj da želi. Čevljar mu reče: „Samo dve želji imam, prva je, da tisti, ki gre na mojo streho, ne more več dol, dokler mu ne dovolim jaz, in druga, da kdor se vsede na mojo kamenito klop pred durmi, ne more več vstati, dokler mu ne dovolim jaz.“

„Da, to se bo zgodilo“, pravi mladenič in izgine.

Čevljar se silno veseli, da je njegova prošnja uslišana. Bil je prav zadovoljen, akoravno je bil sam.

Ko postane čevljar že star, pošlje Bog belega angela po čevljarja, da ga vzame v nebo. A čevljar ni hotel nič vedeti o smrti; veli angelu, stopiti na streho, da mu pokaže vse lepote sveta. Angel pa urno uboga in stopi na streho.

A glej! ne more ne naprej, ne nazaj. Prosi in prosi čevljarja, naj mu pomaga s strehe. Čevljar mu pa odgovori, da ga že izpusti, ako ne pride nikdar več po njega. Angel mu to obljubi in gre v nebo. Ko pride angel v nebo, ga Bog vpraša, kje ima čevljarja. Angel mu vse pove, in sveti Peter, kateri vse to sliši, reče: „Res, nikdar mi ne pride umazani čevljar v lepo, zlato nebo.“

Čevljar je postal sivoglav. Hudobni duh ga je hotel na stara leta premotiti. Pošlje torej eno svojih hudob k čevljarju, naj gre ž njo, da bo videl lepa kraljestva. Čevljar zopet nič noče vedeti o smrti ter mu reče, naj se malo časa usede na kamenito klop pred durmi, da gre v izbo po denarje za vožnjo s tega sveta. Hudoba se usede. Ko se čevljar vrne, se močno smeji, ker hudoba ne more vstati. Hudoba prosi lepo čevljarja, naj ga izpusti, in obljubi, da nikdar več ne pride.

Ko pride hudoba v pekel, pove vse, kar se ji je prigodilo. Lucifer pošlje drugo in tretjo hudobo po čevljarja, a nobena noče iti po čevljarja.

Ko se čevljar še bolj postara, se naveliča tudi življenja; rad bi umrl, pa kaj, si misli, ko nisem hotel ne v nebesa, ne v pekel, sedaj me pa gotovo ne bodo nikjer sprejeli. Toda grem poskusit, saj to nič ne stane. A le v nebesa, si misli, ker tam je prijetno.

Napravi se na pot. Široka pot ga je peljala do zlatih duri, na katera je potkal.

Sveti Peter mu odpre in ga vpraša, kaj hoče.

„V nebesa bi rad prišel“, pravi čevljar.

„Kaj še“, odgovori sveti Peter, „prej, ko smo te poklicali, nisi hotel priti, sedaj te pa mi nočemo.“

Čevljar vrže svojo umazano copato v nebesa z namenom, da bi šel v nebesa z zvijačo.

Sveti Peter pokliče angela, naj mu prinese copato, a nihče je noče pobrati. Moral je tedaj sveti Peter pustiti čevljarja v nebo, da sam pobere copato.

Čevljar pobere copato, pa ker mu je v nebesih zelo ugajalo, ni hotel več ven.

„Prav lepo te prosim“, pravi čevljar svetemu Petru, „dovoli mi, da še enkrat po nebesih zavrtim, ker godba je silno zapeljiva k plesu.“

Sveti Peter mu še to dovoli. Godba in vsejenja plesati, le čevljar sam se še vrti po nebesih. Tedaj mu reče sveti Peter, naj gre domov. Toda vse zaman. Čevljar se je vrtel in vrtel po nebesih in se še dandanes vrti.

Smešnice.

Užaljen. Sodnik: „Zdi se, da ste bili vedno le v slabih družbah.“ Obtoženec: „O, prosim, g. sodnik, zadnjič sem vlomil vendar v neko baronovo vilo in od šestnajstega svojega leta imam vedno opravka s sodniki!“

„Mir“ je edino glasilo koroških Slovencev.

enkrat pokazalo, da smo Slovenci zastopali pravično reč, naše oblasti pa so kršile postavo. Koliko psovki je padlo zaradi našega pravičnega boja na naše voditelje, zlasti na gosp. poslanca Grafenauerja, in vse te psovke padajo sedaj nazaj na nasprotnike.

Ta za nas vesel dogodek je pa tudi jasna priča, kako slabo je zastopala ves čas sem slovensko šolstvo na Koroškem „Družba sv. Cirila in Metoda“, koje dolžnost bi bila, da bi bila kot varihinja slovenskega šolstva že davno nastopila isto pot, ki jo je sedaj prepustila „Slov. šolskemu društvu v Celovcu“. „Slovensko šolsko društvo“ se je kljub kratkemu obstoju zavzelo za slovensko šolstvo tako, da se je lotilo šolskega vprašanja pri korenini, pri viru vsega našega šolskega zla. To je bila prava pot in je za nas nov dokaz, kako potrebno je bilo „Šolsko društvo“. Vzelo je v roke pritožbe glede šentdanijske in strojinske šole in izročilo izpeljavo te akcije odborniku g. dr. Janko Brejcu, ki je svojo nalogo sijajno izvršil. Kje so torej „narodni lenuhi in prodanci“, ki jih je iskal v naših vrstah tajnik „Družbe sv. C. in M.“? Delovanje šolskega društva in dr. Brejca je pravo narodno delo, ne pa udrihanje po naših narodnjakih in naših voditeljih po liberalnih listih in veselicah! Omenjamo izrecno ta dva činitelja, ker se je ravno na ta dva izlilo toliko gnojnice od liberalne strani. Hvala jima! Naprej po započeti poti do končne zmage naše stare pravde!

„Katoliški“ štajercijanci.

„Slovenski Gospodar“ je objavil sledeč članek: „Katoliški“ Ornig je nekak polubog „Štajercu“, ki kaj rad naglašja, kako dober katoličan in avstrijski patriot je ptujski župan Ornig. Tako močna da je njegova katoliška vera in avstrijska zvestoba, da je vsem štajercijancem v sijajen zgled. Kakšen pa je ta zgled v resnici, je pokazal Ornig dne 28. junija o priliki protestantske slavnosti Gustav-Adolfovega društva, ki se je dne 28. in 29. junija vršila v Ptuj. — V tem mestu, ki je metopola šnopsarije, se v zadnjem času gotovi, za to plačani, ljudje na vse kriplje trudijo, da bi kolikor mogoče več oseb zapeljali k odpadu od katoliške, torej od Kristusa samega ustanovljene cerkve, ter jih porinili v protestantsko vero, ki je ni ustanovil Kristus, temveč 15 stoletij pozneje od katoliške cerkve odpadli menih Martin Luther. Ljudem, ki agitirajo za protestantsko vero, ni nič za to vero, ker navadno sploh nobene vere nimajo, temveč to so vam plačani agentje za Vsenemčijo. Kakor hodijo agentje po deželi okoli ter ponujajo dobro ali slabo blago svojih tvrdk, tako hodijo tudi agentje Vsenemčije okoli ter ponujajo ljudem svoje strupeno blago.

V Avstriji je stranka, ki se imenuje nemško-radikalna ali vsenemška stranka in ki vlada po štajerskih nemških mestih in tudi po spodnještajerskih nemškutarskih mestecih in trgih. Ta stranka je zapisala na svoj prapor: Vsenemčija. Vsenemčija je nemogoča, dokler je Avstrija; torej mora Avstrija razpasti in nemške pokrajine se potem priklopijo nemškemu „rajhu“.

Ta stranka si je zadnja leta iz Nemčije naročila protestantske pastore in vikarje, kojih glavni in prvi namen je, pod krinko protestantske vere širiti v Avstriji sovražno vsenemško mišljenje. Za ta namen so poslani in „rajha“, za ta namen so tudi plačani od gotovih društev — posebno Gustav-Adolfovega društva — in tudi od posameznikov v „rajhu“. Avstrijska državna oblast pa ravna tako, kakor ne bi storila nobena druga državna oblast v svoji slabosti na svetu: mirno gleda, kako protestantski losvonrom-agitatorji z nečuvno predrznostjo izpodkopavajo temelje, na katerih sloni cela država.

Kakor ti agitatorji in po njih zapeljani verski odpadniki sovražijo avstrijsko državo, tako tudi strupeno sovražijo katoliško vero, ki je vera ogromne večine avstrijskega prebivalstva. Za katoliško cerkev nimajo prijazne besede, temveč samo psovke, kletev in preganjanje. Vse, kar je katoliškega, mrzijo bolj, kakor hudobec križ.

In med te protikatoliške in protiaustrijske ljudi je tudi šel „katoliški“ in „avstrijski“ Ornig, njim se je pridružil, in ne samo to, temveč kakor poročajo nemški listi, on jih je celo z najprisrčnejšimi besedami pozdravil. Kaj takega se drzne storiti tisti Ornig, ki se v gotovih krogih in posebno napram slovenskim kmetom dela tako dobrega katoličana, to se osmeli storiti načelnik slovenskega katoliškega okraja.

Ornig se je pokazal v pravi luči, razkril je čustva svojega srca, in na dnu tega srca smo opazili spoštovanje in ljubezen do najstrupenejših sovražnikov naše katoliške vere in do najzagrizennejših protiaustrijskih agitatorjev. Izmuz-

niti se tukaj ne more; saj je sam prestolonaslednik Franc Ferdinand izjavil, da losvonrom-gibanje ni nič drugega nego agitacija za proč od Avstrije.

Ravno te dni je izšel „Štajerc“ ob svoji 10-letnici v praznični obleki. Na prvi strani prinaša sliko Ornigovo in potem na dolgo in široko opisuje ali bolje rečeno, opeva njegove zasluge in končno dostavlja, da je Ornig za „Štajerca“ „duša in moč“.

No, Ornig je popolnoma razkril svojo dušo. Mi upamo, da bodo tisti zapeljani kmetje, ki so še verovali v Orniga in njegove pristaše, izpregledali ter spoznali protikatoliško in protiaustrijsko dušo „Štajerčeve“ stranke. In ko bodo to spoznali, bo tudi strta tista moč, ki jih še sedaj omamlja in jih vprega v jarem naših verskih in narodnih nasprotnikov. In takrat bomo svoje rodne, sedaj še v nekatoliški, nemškutarski omami tavajoče brate z veseljem sprejeli v tistem taboru, kamor edino spada slovenski kmet, v taboru katoliškem in slovenskem.

Koroške novice.

Ustanovni shod „Slovenske Straže“ v Celovcu je bil veličasten, prava manifestacija celovških Slovencev za enakopravnost. Govornika, sklicatelja urednika Smodeja in g. dr. Brejca, so zborovalci opetovano prekinili z bučnim odobravanjem, zlasti ko se je poudarjalo, da se nahajamo celovški Slovenci v Celovcu na domačih tleh, kjer nas nima pravice zapirati tujec, če govorimo v maternem jeziku. Naše pravice v Celovcu bo čuvala „Slovenska Straža“. Gospod dr. Brejc je rekel, da se čuti ta dan srečnega, ker se je posrečilo vendar enkrat ogreti ves slovenski narod za obmejne Slovence. Navzočih je bilo tudi lepo število ljudi iz okolice. Društvu je pristopilo takoj 100 članov, med njimi trije ustanovniki mil. g. kancelar Vidovic, vlč. g. msgr. V. Podgorc in g. dr. Brejc. V odbor so bile izvoljene same mlade moči: Predsednik g. dr. Rok Jesenko, tajnik urednik Smodej, blagajnik Fran Bramor (predsednik S. K. S. Z.) in odbornik Fran Raunik.

Sijajne prireditve v čast sv. Cirilu in Metodu in ustanovljanje podružnic „Slovenske Straže“. Od vseh strani nam prihajajo poročila o sijajnih zborovanjih minolo nedeljo v čast sv. Cirilu in Metodu. Tako na pr. so pri Žel. Kapli na predvečer sv. C. in M. žgali lepo število kresov. Podružnico „Slov. Str.“ so ustanovili pri podružnici sv. Lenarta, 1300 metrov visoko. Slavnostni govornik je bil č. g. Gregor Rožman. V podružnični odbor so bili izvoljeni: Vinko Pečnik, Al. Haderlap, Aleš Štular in Ivan Sluga. Pristopilo je takoj nad 100 udov! Živeli! V velikem slogu so slavili sv. C. in M. v Prevaljah v cerkvi in izven cerkve. Govorila sta č. g. Ivan Serajnik in A. Štritof. Uprizorili so tudi igro „Za križ in svobodo“. V odbor podružnice „Slov. Str.“ so bili izvoljeni: Janko Libnik, predsednik; Lavoslav Abraham, tajnik; Pepka Kotnik, blagajničarka; A. Štritof, odbornik. V Vogrčah niso hoteli zaostajati. Veličasten kres, gromenje topičev in rakete so oznanjale slavo sv. Cirilu in Metodu. Po cerkveni slovesnosti je bilo zborovanje z govorom o „Slov. Straži“ in deklamacijami. Za „Slov. Stražo“ se je nabralo 20 K. V Št. Jurju na Vinogradih so tudi zborovali in sklenili ustanoviti podružnico „Slov. Straže“. Dekleta so uprizorila igri „Čašica kave“ in „Klepetulji“. Enaka poročila smo prejeli še od drugod, ki jih zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti. Pri vseh zborovanjih je bilo navdušenje ljudstva veliko! Obmejni Slovenci dobro poznajo velik pomen „Slovenske Straže“.

„Korošec“ krepko laže. Trdi namreč, da gospodje okoli „Mira“ in „Slovenca“ pomagajo listu „Freie Stimmen“ hujskati proti poslovodju Wernigove puškarne v Borovljah. „Freie Stimmen“ so res očitale dotičnemu gospodu glede njegove narodnosti reči, ki bi bolj pristojale v slovenske liste nego nemške. Očividno je „Slovenec“ posnel to iz „Freie Stimmen“, ker noben slovenski list ni prinesel odgovora na „Freie Stimmen“. „Mir“ o tej zadevi ni črnil besede in tudi „Mirov“ urednik, ki ga „Korošec“ po svoji maniri psuje s „Prismodetom“, s tozadevno notico v „Slovenca“ ni v prav nobeni zvezi. Tako „Korošec“ brez vsakega povoda grdo — laže. V isti notici napada tudi na prav grd način dva odlična celovška rodoljuba in jima očita nenarodnost. „Korošec“, predno greš pometat pred prage drugih, pometaj najprej pred pragom svojih pristašev! Gospoda dr. Müllerja, voditelja koroških slovenskih liberalcev, hčerka na pr. ne zna slovenski! Ali „Korošec“ tega ne ve?

Nov čin okrajnega glavarja pl. Grabmayerja. Celovški okr. glavar pl. Grabmayer je odstavil novoizvoljenega slovenskega župana v Selah, ker

je volitev sklical stari župan, vendar le po naročilu najstarejšega odbornika. Storil je torej le uslugo najstarejšemu odborniku. Šli so tudi vsi volit novega župana; ko so pa propadli, so se pritožili, češ, da volitev ni bila pravilna, ker ni sklical odbornikov najstarejši odbornik. Famosni Grabmayer res ni imel nujnejšega posla, nego volitev razveljaviti in novo ukazati. Pri tem očividno špekulira, da bi s takimi sekaturami omajal značajnost katerega izmed sedmerih slovenskih odbornikov in nasprotnikom tako pomogel do večine. Pa se moti! Drugega ne bo dosegel, nego da bodo postale razmere v Selah še nestrpnije in bo ljudstvo reklo, da politična oblast hujskarije nasprotnikov očividno podpira. Sicer pa ima zadnje besedo še deželna vlada, na katero se je občina pritožila, in upamo, da bo deželni predsednik, četudi ni poseben prijatelj Slovencev, v tem slučaju pritožbi Slovencev ugodil, nerodnost okrajnega glavarja popravil in s tem pripomogel, da se čimprej vrnejo mirne razmere v Sele.

Obsojen nasprotnik. Znani nasprotnik Pirker na Brnci je žalil g. Alojzija Mraka s „hecarjem“. Pri prvi obravnavi v Beljaku je sodnik dopustil Pirkerju dokaz resnice in je oprostil toženca, češ, da je Mrak znan agitator za slovensko stran, da ima slovenske govore, da poje po gostilnah slovenske narodne pesmi, da pri volitvi agitira in slednjič, da ga nasprotniki navadno imenujejo za „hecarja“. Krasni dokazi! Pri prizivni obravnavi pri deželnem sodišču dne 13. t. m. je bil nasprotnik obsojen na tri dni zopora ali 30 kron globe, češ, da je izraz „hecar“ navadna psovka. Plačati bo moral seveda tudi vse sodne stroške. G. Mraka je izborna zagovarjal g. dr. Brejc.

Zrelostni izpit je prebilo te dni vseh 46 gojenk IV. letnika uršulinskega učiteljskega v Celovcu. Predsedoval je g. c. kr. deželni šolski nadzornik J. Benda. Z odliko je napravilo izpit 30 gojenk, med njimi vseh petero Slovenk, in sicer gđ. Fieler Uršula iz Grabštanja, Gornik Vekoslava iz Celovca, Mencinger Lucija iz Zgoše, Pečnik Ida iz Bajtišč, Vreček Lucija iz Malega Št. Vida.

Zrelostni izpit na celovškem učiteljskem se je vršil od 4. do 9. t. m. pod predsedstvom deželnega vladnega svetnika g. Ant. pl. Barczay v prisotnosti g. deželnega šolskega nadzornika Benda. Maturiralo je 54 dijakov, izmed njih štiri eksternisti, od teh ste dve gospodični. Gđ. Lilek iz Celja je napravila zrelostni izpit v slovensčini z izvrstnim uspehom. Z odliko je maturirali 10 dijakov, Med dijaki, ki so napravili zrelostni izpit, so trije Slovenci. Trije dijaki so bili na eno leto reprobirani, dva sta odstopila.

Cvetka in sad nemške šole na Koroškem. Nek moški, ki je obiskoval osem let takozvano utrakvistično (dvojezično) šolo in si sam pri sebi mislil, da se je Bog ve kako dobro naučil nemški jezik, piše svojemu prijatelju prav „nobel“ v nemškem jeziku: „an Herr Deschman (Dežman) Jakob in St. Peter bei Klagenfurt, Welzenöck Nr. 4. Pöste Fraid, ich Gebe dir Peken das ich in schpital Pien in d 23 ichabi Ain Getreten. Grus Auf Ale vom Pongraz D...“ Zelo želeli bi bilo, da bi enkrat naš deželni šolski svet, ko ima toliko žalostnih slučajev pred seboj, uvidel, da je treba poslati naše slovenske učitelje, katere vtikajo v nemške luknje, na slovenska tla, da tam podučujejo otroke slovenskih starišev v slovenskem jeziku in one zagrizence v nemške šole, da naj tam z boljšimi uspehi naučijo Nemce svojega jezika!

Velikovec. Ustanovni shod podružnice „Slovenske Straže“ zadnje nedelje dne 10. julija se je izvršil zelo sijajno. Ob zelo veliki udeležbi ljudstva iz mesta in okolice je otvoril sklicatelj, č. g. J. Dobrovc, zborovanje, na kar je bil soglasno izvoljen predsednikom g. Jurij Čarf. Nato je govoril o sv. Cirilu in Metodu č. g. F. Treiber, ki je podal v poljudni besedi životopis slovanskih apostolov. Za tem so se vpisovali udje, katerih je takoj pristopilo 67, za naše razmere gotovo lepo število. Uđnine se je nabralo 102 K. Med člani sta tudi „Hranilnica in posojilnica“ in društvo „Lipa“. Izmed članov smo si izvolili sledeči odbor: č. g. Fr. Treiber, načelnik; Jurij Cikulnik pd. Hefferjev, tajnik; Cvetko Stornik, blagajnik; in Marko Karpí pd. Holcarjev, odbornik. Č. g. župnika Treiberja vsi poznamo kot narodno delavnega moža, ostali trije pa so vsi vzorni in narodni mladeniči, ki bodo tudi z mladeniškim navdušenjem skrbeli in delovali za prospeh podružnice. Po ustanovitvi podružnice je govoril še č. g. J. Dobrovc o potrebi društva „Slovenska Straža“ in njenih podružnic. Svoje trditve je dosledno dokazal z neovrgljivimi dejstvi. K sklepu so naši mladeniči uprizorili gledališko igro „Slovenska apostola“.

Dasi je igra za naše razmere precej težka, vendar se mora reči, da so igralci z malimi izjemami prav dobro rešili svoje vloge. Slovenske mladenke so nas razveseljevale z lepim petjem, tamburaši pa so tudi po svoji strani skrbeli za zabavo in razvedrilo. Z navdušenjem za katoliško in narodno stvar smo se razšli želeč največ uspeha slovenski obrambni stvari.

Velikovec. (Veteransko društvo.) Dne 3. julija je imelo naše veteransko društvo pri Nageletu svoj letni občini zbor, ki je bil prav dobro obiskan. Kot častni člani so prisostvovali: Nj. ekselencija Ivana Pino pl. Friedentalska, častni načelnik društva g. c. kr. dež. vladni svetnik Fr. Ksav. Mayrhofer pl. Grünbühel, g. c. in kr. major Fr. pl. Schrenk s soprogo Marijo roj. baronico pl. Forgah, g. nadporočnik Oskar vitez pl. Heiss s soprogo, in g. c. in kr. vojaški kurat v rez. Ant. Almer. Navzoč je bil tudi državnozbornski poslanec g. J. Nagele. Č. g. Almer je razpravljal v svojem govoru o namenu in smotru društva in poudarjal skrb našega vladarja za svoje podložne v splošnem in v posameznih slučajih; govoru so zborovalci vsestransko pritrjevali. G. okrajni tajnik Fr. Robar se zahvali g. govorniku za besede, ki jih je govoril v prilogi društva. Poročilo g. okrajnega tajnika Fr. Robarja o delovanju društva se je z zadovoljstvom vzelo na znanje. Pristopilo je več novih članov. Z navdušenim trikratnim živioklicem na cesarja se je zborovanje zaključilo.

Velikovec. (Utopljenec najden.) Šolar Müller Janez, ki je utonil dne 3. junija v Dravi pri Velikovcu, kakor je poročal „Mir“, je plaval mrtev celo na Hrvaško. Njegovo truplo so našli onstran Središča na hrvaški strani in ga tam pokopali.

Velikovec. Odbor „Hranilnice in posojilnice“ je obhajal dne 26. junija prvi milijon prometa, ki ga je dosegla posojilnica lani. V ta namen smo se zbrali k majhnemu „banketu“ v „Narodnem domu“, kjer so se govorile temu primerne in pristržne napitnice. Za spomin smo se dali tudi skupno fotografirati. Vsak odbornik dobi sliko v okviru.

Št. Rupert pri Velikovu. (Kresovi.) Dasi je bilo vreme nad predvečer godu sv. Cirila in Metoda skrajno neugodno in je deloma deževalo, so naši vrli kmetje vendar zakurili prav lepo število kresov. Posebno mogočen kres je gorel v Mrzlivodi, potem so kresili tudi v Orličivasi, pri Höflarju, na Ricinju in pri Krhku na Ruštatu, tedaj je bilo v naši šentrupertski župniji pet kresov! Tudi na Šmartinski gori v šentštefanski župniji sta gorela dva lepa kresa. Bog živi naše vrle slovenske kmete!

Št. Rupert pri Velikovu. (Romarski vlak.) Povodom letošnjega 550. jubileja na sv. Višarjih bo za romarje iz naše velikovške dekanije na prvo nedeljo avgusta, to je dne 7. avgusta t. l., vozil iz postaje Mostič do Žabnic poseben romarski vlak in drugi dan v pondeljek zopet nazaj. Voznina tja in nazaj stane za vsako osebo 3 K 90 v. Vlak bo odšel dne 7. avgusta iz Mostiča okrog 10. ure dopoldne, tako, da morejo romarji lahko še biti pri nedeljski božji službi, ki bo takoj ob 6. uri zjutraj. Prečastiti župnijski uradi velikovške dekanije so naprošeni, da naj to naznanijo in zapisnik udeležencev ob enem z voznino saj do 28. julija t. l. pošljejo župnijskemu uradu v Št. Rupertu pri Velikovu, ki jim bo pravočasno vozne listke za udeležence iz njihovih far poslalo.

Št. Tomaž. (Zborovanje in igra.) V nedeljo, dne 10. julija popoldne, smo imeli zborovanje. Domači gospod župnik je v svojem govoru pokazal, kaj je to „Svobodna šola“ in kakšne namene ima to društvo. Ljudstvo je z zanimanjem poslušalo. Nato se je ponavljala igra: „Zgubljeni sin“ s petjem. Tudi to pot se je vse lepo izvršilo kakor na praznik sv. Petra. Udeležba sicer ni bila velika; tretji del od prejšnje. Pa ni se čuditi: bila je velika vročina in društvo tudi ni posebej vabilo. Toda z uspehom smo vendar zadovoljni. Prišli so k igri tudi iz Gospa Svete in eden iz Celovca. Hvala! Sedaj se bodo dekleta pripravljala za eno igro v jeseni. Smo že radovedni!

Marija na Zili. (Pogreb.) Dne 8. t. m. smo izročili tukaj materi zemlji zemljske ostanke bivšega nadučitelja na Brnci gosp. Pavla Mörtla. Pogreba se je udeležilo izredno mnogo ljudstva, znamenje, da je bil pokojni zelo spoštovan. Bil je tudi Slovincem pravičen ter je podpiral z raznimi doneski tamburaški „Dom“ in tamburaško društvo na Brnci. Zato so mu brnški slavčki zapeli na pokopališču ganljivo slovo. Naj počiva v miru!

Iz brnške okolice. (Vzor slovenskih žen in deklet.) Kje najdemo ta vzor? Ali med našo inteligenco, ki si večkrat domišljuje, da edina ohranjuje in drži pokonc naš narod? Žal, ne! Saj najbolj glasno nemški ščebljajo

na pr. na jeseniškem kolodvoru ljubljanske narodne gospe, posebno pa še gospodične. Zaradi kake lepe bluze ali celo kakega nemškega lajtnanta pa zatajijo v nekaj urah na pr. pri kakih oficirskih plesih vsako minuto svoj narod! Naj bi se šlo naše nadomikano ženstvo učiti narodnosti k brnškim ženam in dekletom! Mnogo teh je od jeze in žalosti jokalo, ko so videle pri zadnjih občinskih volitvah bekuštanjskih, kake šleve so nekateri slovenski volilci, in da smo po zaspanosti in neznačajnosti teh ljudi propali. Mnoge ne dajo nemškemu beračem miloščine, dasi so sicer daleč na okrog znane po svoji darežljivosti, češ, „Slovenci med Nemci tudi drugega ne dobe kot zaničevanje. Idite med svoje, med Nemce!“ Same izjavljajo ta vrla dekleta in zglede žene, da jih kar stresa, če slišijo nemško besedo! In to tik pred Beljakom! Dekleta in žene, ki so jim v šoli že v najnežnejših letih vbijali v glavo blaženo nemščino! Ko bi bilo tako v „višjih“ krogih, v srcu Slovenstva, v Ljubljani in v občini na Kranjskem, drugače bi se godilo našemu narodu! A kaj narod! Lepe bluze in razni plesi, to je vzor, to je cilj in konec vsega njihovega mišljenja in hrepenenja!

Sveče. Ptujске „cajtenže“ „Štajerc“, pd giftna krota, so se v enem dopisu iz Sveč obregnile tudi ob domačega gospoda kaplana in tamburaše. Ni vredno, da bi se na ta umazan dopis, za katerega so rabili dve leti, sploh še kaj odgovarjalo, ker tisti mazač se je ravno s tem dopisom pokazal v popolni svoji hinavski nagoti. In pa „kaj nas briga, če osel riga!“ Samo toliko bodi povedano, da „Štajerc“ lahko prinese še sto in sto takih dopisov, ako so jih sploh zmogli sestaviti, mi se bomo ravno toliko zmenili zanje, kakor mesec, če ga pes nalaja!

Slov. Plajberg. No, ta pa zna, sem si mislil, ko dobim slučajno v roke 25. št. „Štajerca“. Celi občini precej dobro znani „Štajerc“ dopisnik bi menda rad dokazal, da naj se v občinski odbor volijo sami veliki davkoplačevalci, na kaj drugega ni treba gledati. Da pa ti niso vselej tudi najboljši gospodarji in oskrbniki občine, pa dopisnik menda ne ve. Plajberžani imajo že precej lastne izkušnje. Zeleli bi samo odgovor: Ako ste „naprednjaki“ tako znali gospodariti pri občini, zakaj ste napravili dolg, dokler ste jo imeli v rokah? Sedanji „nazadnjaki“ pa nič ne znajo, so pa vendar že tistega precej odplačali. Da pa dopisnik tudi v računstvu ni posebno izvežban, pričajo številke; piše namreč, da vsi odborniki skupaj plačujejo 170 K direktnega davka, vštel se je samo nekaj čez 9 K. Zato mu hočem jaz nekoliko pomagati računati. Ako odštejemo davek, ki ga plačujejo virilista, ki imata tako svoj glas pri občinskem odboru, tako pride povprečno na enega davkoplačevalca 12 K 36 vin. Povprečno na enega odbornika pa 14 K 93 vin. Vidiš, kako si se vrezal, ko si pisal, da so sami kajžlarji občinski odborniki. Drugokrat bolj preračuni, preden boš zapisal, ako sploh znaš! Sorodstvo pa, katero pripisuješ med sedanjim županom in prvim občinskim svetovalcem, je le tako, kakor se je izrazil nek hudomušnež: bolj gotovo sta brata „Štajerc“ dopisnik in pa tisti osel, ki je bil svoj čas na Boštovem mlinu na ogled postavljen, kakor pa je župan svetovalec stric. Plajberžani se bore malo brigamo za „Štajerčev“ pisavo, ali kadar pa dopisnik iz našega kraja razklada svoje budalosti, imamo vselej pravo zabavo z njim.

Djekše. (Razno.) Dragi znanci in prijatelji so začeli pri nas cesto zidati z Djekš proti Vovbram; pa tudi po senčni strani so si kmetje naredili pot z Djekš proti Št. Štefanu, pa samo do meje „napredne“ vovbrške občine. Tri leta se je že pripravljala vovbrška občina, da naredi pot dalje, letos pa ga je naredil neki kranjski rojak tako, da se zdaj po ravni poti pelje iz Djekš na Št. Štefan do kraja, kjer se pot obrne navzdol; nekako okoli trideset let pa že špekulira neki kmet, da pusti narediti tudi čez reber boljše pot, pa do danes se še to ni zgodilo. Žito in košnja se dobro kažeta, pa slabo vreme imamo. Poročil se je tu gosp. M. Škof, c. kr. stražmojster z gospdč. Emico Karolino Fleis, c. kr. poštarico, dne 30. m. m. na Djekšah. Novoporočencema želimo veliko sreče, da bi dolgo ostala pri nas na goratih Djekšah. Imeli smo dne 24. m. m. živinski semenj in se je prodalo vse, samo dva para volov je ostalo. Lepi pitani voli prodajali so se po K 85. Prišli so daljni kupci. Takoj po semnju prvi dan pa smo jemali slovo od priljubljenega gospoda c. kr. stražmojstra, ki se je preselil na Jezersko; bil je jako strog in natančen v izpolnjevanju svojih dolžnosti, pa priljubljen je bil pri vseh. (Zaradi preobilnega gradiva smo morali ta dopis preložiti. Prosimo oprostjenja. Ured.)

Blače na Zili. (Nesreča. Neustrašen duhovnik.) V četrtek, 7. t. m., predpoldne okoli 9. ure je padel sedemletni Janez Nesman, p. d.

Jorgov sinček, visoko raz brv v narasli potok. Voda ga je odnesla skoz celo vas. Ob obrežju so letali delavci z južnih Tirol, ki jih je bilo vse polno, pa nobeden se ni upal skočiti za dečkom. K sreči pridejo naš velečastiti gospod župnik Peter Serajnik, skočijo v vodo in tako rešijo dečka. Bog jim plačaj!

Loče pri Beljaku. (Plakati) so oznanjali vsej okolici, da je v nedeljo dne 10. julija tukaj „Kirchweihfest“. Da se razvedrimo od naporov življenja, smo tudi mi šli gledat, kaj da bo. Prejšnje čase smo imeli samo „semenj“, letos pa po vrhu še „Kirchweihfest“. Kjer je bil „Kirchweihfest“, so bili le bolj Slovenci, kjer pa semenj, pa le bolj Nemci. Barali smo, zakaj pa novost? So pa rekli, da hočejo „Živio“ parati s „Heil“. Dobljena roba bo pa popolnoma „wetterfest“.

Dičaves. (Smrt Slovencev) bi najraje prej ko slej dočakali beljaški vsenemci. Kakor kaže nek dopis v „Bauernzeitung“, govoril je na zborovanju nemškega šulferajna tudi vsenemec dr. Mišic, koncipijent pri dr. Aichelbergu v Beljaku. Šola, pravi, bo „utrakvistična“. Čudno! Svoj čas je pridigoval tukaj dr. Angerer o „Freie Schule“, kjer je izključen „krščanski nauk“. Ni šlo! Na ustanovnem shodu podružnice nemškega šulferajna je pa govoril iz češkega privandranu potovalni učitelj, imena ni vredno imenovati, in odločno poudarjal, da nemški šulferajn podpira le tiste šole, ki se zavežejo, da bo poduk v njih „samo nemški“. (Dr. Mišicev informator je sedel takrat najbrž na ušesih!) In sedaj pride dr. Mišic in pravi, da bo šola „utrakvistična“. Razvidno je, da je bekštanjska in beljaška gospoda čisto zmedena. Res žalostno, da jim moramo mi Slovenci v spomin klicati, kaj da so tedaj in tedaj govorili. Prihodnjič ne bomo več tako galantni, da bomo njih zmedenosti pomagali iz zadrege. Škoda papirja, črnila in slovenske roke, ki bi se z njimi pečala. Nemškega cesarja so hvalili v nebo, ker je v prid okupacije potegnil „sabljo“. Zamolčali so, ker so razmotrivali v nepolitičnem društvu politične stvari, da je okupacija Bosne požrla približno 300 milijonov in da je to sad „nemške politike“. Zamolčali so, da je nemška politika vzrok, da bodo morali tudi slovenski kmetje svoj pot prelivati, da se napolnijo zopet blagajne. Zamolčali so, da obstaja potem zopet nevarnost, da nemška politika blagajne izprazni. Zamolčali so, da hočejo koroški in sploh avstrijski Nemci samo komandirati, trudil in delal naj bi, dokler more, slovenski kmet in delavec. Zamolčali so, da pridejo koroški Nemci do tega cilja gotovo le tedaj, ako se zidajo take šole, kjer bi se otroci Slovencev ponemčevali, poneumnjevali in učili zaničevati svoj materni jezik slovenski. To bi bili pridni nemški hlapci! Ali nemški „Mihel“, to ne gre več; če imaš „cipflhavbo“ na glavi ali ne, ne pojde! Zbudil se je pridni slovenski kmet tudi pri nas, vstal je ter zmil svoje oči. Luč svojega naroda, naroda slovenskega, mu je zasvetila, proč od sebe vrže nemško suženjstvo. Prepričan je, da se more ohraniti slovenski rod na slovenski zemlji ter kulturno in gospodarsko povzdigniti le tedaj, ako se izdelano in nemškega nasilstva utrujeno slovensko prebivalstvo poprime z obema rokama prave ljudske, domače izobraževalnice — slovenske šole — to šolo pozdravlja, jo podpira in jo naravnost zahteva. Vse laži nasprotnikov ne pomagajo nič.

Od nekod. (Surovost nemškutarjev.) Kdo od dragih bralcev ni bil že sam priča kakega surovega pogovora ali čina od strani nemškutarjev? Saj je splošno znano, da so te vrste ljudje kakor sploh vsi naši nemškonacionalci brez razlike stanu in predizobrazbe ob danih prilikah, na pr. pri volitvah, prave surovine. Dokazov za to trditev je videti ali slišati dan na dan v javnem, zasebnem in celo uradnem življenju, osobito pa tudi v časnikih. Ravno pred kratkim smo brali v nekem nemškonacionalnem listu o ostudnem napadu na slovenskomislečega učitelja. Očitata se mu je neznačajnost, ker je za časa študij bival v semenišču, a je sedaj Slovenec (!), očitata se mu je nehvaležnost napram nadučitelju, ki ga je svoječasno dal študirat in slednjič so mu očitati njegovo pokolenje! Dragi bralec, kaj rečeš na tako očitaje? Najostrejša obsodba je vredno! Ko bi mi bili takšne omejene duše, kot večina nemškutarjev, bi lahko enako z enakim vračali. Tudi mi bi mogli očitati istim učiteljem in uradnikom, ki so le vsled znanja slovenščine dobili boljše mesto med Slovenci, neznačajnost, ker ne držijo s slednjimi; očitati pa bi jim lahko tudi nehvaležnost napram slovenščini, ki jim je dala boljšega kruha. Vprašali bi tudi dalje tiste poneumnjevalne učitelje iz sosednih slovenskih dežel, kdo da jih je dal študirat, slovenski ali nemški učitelji? Ravno v tem pričujočem slučaju bi morali izrecno poudarjati, da le slovenski učitelji, oziroma nadučitelji. Kar

se pa tiče pokolenja, oziroma starišev učiteljev, pa menimo, da je za vsakega čast, kdor se povzdigne socialno više nad svoje stariše. Glavna stvar pri tem je, da je dotični priden in pošten. Obratno pa poznamo več učiteljev, ki izhajajo iz boljših stanov, pa so prav obžalovanja vredne kreature. To si naj zapomnijo naši narodni nesporniki za drugokrat, da naj pometejo najprej pred svojim pragom, predno nam kaj očitajo.

Neki opazovalec.

Borovlje. (Izgubljen o.) Na poti iz Borovlj na Dolane se je zgubil v nedeljo, dne 10. t. m., lep, pravi „Gamsbart“, ki je vreden 20 K. Pošteni najditelj je prošel, da bi ga vrnil Ivan Ravnik-u, puškarju na Trati pri Glinjah, hiš. št. 3, za kar dobi 2 K najdenine.

Iz Drave pri Podravljah. (Iskrena zahvala.) Ker smo zastran strašne nesreče po ognju od dne 8. maja s skrbmi preobloženi, zato izrekamo šele zdaj srčno zahvalo „Hranilnici in posojilnici“ v Podravljah, katera nam je podarila že prve dneve po požaru svoto 430 kron. Tudi „Hranilnica in posojilnica“ Marija na Zili nas ni pozabila. Zato istotako srčna zahvala!

Ponesrečenci iz Drave.

Prevalje. (Pred lastnim pragom najprej.) Lažnivi „Štajere“ je napadel g. Štritofa in ob enem tudi vrlega g. župana Miklaviča na Blatu, kateremu dopisnik v poštenosti še do kolen ne sega. Če je g. Miklavič odslovil starega, nezmožnega tajnika brez pokojnine, je ravnal popolnoma pravilno. Saj ni v nobeni pogodbi, da bi se občinskemu tajniku plačalo pokojnino. Vemo tudi, kako bi hinavski štajercijanci udarili po g. Miklaviču, ako bi dobival odslovljeni tajnik pokojnino. Rekli bi, da se denar pri oknu ven meče itd. Saj se tem ljudem ne gre za kako dobro reč, ampak samo, da napadajo poštene, značajne slovenske može po reku: Nekaj se bo vedno prijelo. Zakaj prevaljski dopisunček ne pogleda raje malo bliže svojega nosu! Prevaljski župan Pristov je obljubil takrat, ko je kandidiral na županski stolček, da bo odslovil tajnika Pušenjaka in sam opravil županske posle, češ, da ima tajnik premastno plačo, a te obljube nikdar ni izpolnil. Pušenjak je za svoje štajercijansko „delo“ dobival mastno plačo in sedaj se mu je dovolila na račun občine še mastna pokojnina. Je že tako, da g. Miklavič skrbi za svoje občane, Pristov pa za svoje nemškutarske tajnike.

Prevalje. (Občni zbor posojilnice.) Že celih 14 mesecev se bije boj za tukajšnjo posojilnico, ki so jo ustanovili s pomočjo vernih in zavednih Slovencev požrtvovalni duhovniki, hoteli rešiti slovensko ljudstvo iz rok oderuhov in mu pripomoči do tiste gospodarske neodvisnosti, ki je za obstanek našega naroda neobhodno potrebna. In posojilnica je dolgo časa izvrševala svojo blago nalogo v korist slovenski misli. Zato pa so se začele nasprotnikom cediti sline po njej, tako da so jo pri zadnjem občnem zboru pod vodstvom Pristova nepostavno naskočili in so, misleč, da jo že imajo, „heilali“. Pa so se zmotili. Kajti pravica je ves načrt prekrizala in sedaj hodijo s povešeno in pobito glavo okrog. Vendar pa bodo še enkrat poskusili svojo srečo, a se bodo korenito opekli. **Zato pa, moške združniki, v sredo, dne 20. julija 1910, ob 2. uri popoldne, vsi na občni zbor prevaljske posojilnice, ki se vrši pri Šteklju, da pokazete z glasovnicami v roki, da ne marate zaupati slovenskega denarnega zavoda rokam moža, ki je že nešteto krat pustil na cedilu naš narod v prav važnih rečeh. Vsi na občni zbor!**

Podlublje. (Straža.) S posebnim veseljem morem poročati, da naša „Straža“ že stoji na straži. Okoli 70 stražnikov se je zbralo v njej, da pazijo na gibanje sovražnikov in varujejo narodne svetinje. Kdor še ni pristopil, naj to kmalu stori, posebno velja to za katoliške kraje, ki nimajo tega društva, treba se je samo zglasiti pri pd. Drajarju ali v župnišču. Ne 70, ampak 10 × 70 naj bi nas bilo!

Podlublje. (Že zopet provokacija.) Še 14 dni ni, odkar smo poročali, kako se je g. Spendir posluževal šole v nemškonalne namene. Za vse naše vpitje in pritožbe šolske oblasti nimajo ušes, ker ne „morejo verjeti“. Človek bi sodil, da je vsaj še trohica pravice na Koroškem, in da bo oblast prepovedala to nečuvno hujskanje mladine potom šole, in če že nam ne da pravice, nas vsaj pusti v miru. Pa nič! Oblasti mirno gledajo, kako „vzbuja“ naš mladi učitelj, ki je sam še pred kratkim prilezel iz šolskih klopi, šolsko mladino: Zadnji petek — kako, da zmiraj petek — je gonil otroke na jezero. In kakor medved, ki mora plesati, kadar se mu reče, so morali otroci kričati na povelje učiteljevo. „Stimmt an“, po pesmi pa je zapovedal „Jetzt rufen wir ein paarmal „Heil“. On

je zakričal prvi, otroci pa so morali za njim. Krajni šolski svet želi odločno, da ostane politika zunaj šole, učitelji, ki stojijo pod močnejšim gospodom, mislijo in delajo drugače. Kaj pa na ta „štikele“ rečete, g. okrajni glavar? Še ne morete verjeti? Vam je res neumevno: Kako more človek imeti tako „malo“ vere!

Iz Rožeka. (Nemčurska kultura.) Naši nemčurji se na vse pretege trudijo, spraviti zadnjega Slovenca iz Roža. Na čelu stojijo seveda uslužbenci knezovi, mali logar, ki je tudi sam posestnik v Šmartnu, in njegovi sorodniki. Značilno je, kako ti nemčurji delajo: Neki nadlogar je cenil blizu 30 smrek nekega Slovenca na 80 K, kjer jih je neki nemčur posekal. Slučajno pa je neki Slovenec tudi po pomoti posekal — eno tanjšo — ki je pa bila last nemčurja, in to je cenil na 29 K. Nič ne dé. Naši Slovenci tukaj so trdni in dobro izhajajo, nasprotno pa naši sovražniki, ki se že od daleč poznajo po modrih nosovih, ki pijejo, da si utolažijo pekočo vest in „Südmarki“ na noge pomagajo. Ako bi se Slovenci tukaj združili v nerazrušljivo društvo in bi imeli kakšnega izkušenega voditelja, bi „Südmarka“ kmalu pobrala šila in kopita in bi se preselila v Vodanovo naročje.

Brdo ob Zili. Naše izobraževalno društvo je napravilo 10. t. m. v proslavo sv. bratov Cirila in Metoda v gostilni M. Grafenauerja v Velikivasi dve igri s poučnim govorom, katerih izvršitev je bila, če malo rečem, izvrstna, v več točkah naravnost izborna. Naš abiturijent, domačin g. Jožef Rauter, je v svojem jedrnatem zgodovinskem govoru v jasnih besedah razkladal življenje, delovanje, trpljenje in preganjanje naših slovenskih apostolov od strani Nemcev, ter naglašal in dokazal veliki pomen delovanja teh dveh naših blagovestnikov na verskem in narodnem polju. A dokazal je še nekaj, namreč, da mu slovenski jezik gladko teče in da je nadarjen govornik. Veselimo se takih pojavov in uspehov, a nasprotnike je strah. Govoru je sledilo splošno odobravanje. Temu lepemu govoru sledila je igra „Dr. Vsezna“, katero so uprizorili kmetski sinovi skoraj izključno „spodnje občine“ ter to tako dovršeno, da se je tudi ostri kritik njihovega nastopa moral čuditi.

Glavne vloge so igrali: „Dr. Vsezna“ (Jan. Weber), naš „Tiček“ (Št. Raušer) in „črevljarski vajenec“ (Fr. Popotnik). Zadnji je vzbujal bučen smeh in dolgotrajno ploskanje. To je original črevljarskega vajenca! Drugo igro: „Sv. Čita“, uprizorile so naša dekleta in tudi njim moramo napraviti spoštljiv poklon, ker znale so izvrstno predstavljati nauk te igre: Materno ljubezen do otrok, krščansko vzgojo mladine, hinavščino, zavist in laž ter končno moč in zmago krščanske vesti. Znale so svoje vloge tako naravno predstavljati, da so resnim možem udeležnikom stopile solze v oči. Takih dobrosrčnih mož imamo v naši občini lepo število, katero bo po marljivem delovanju našega izobraževalnega društva in naše mladine, narastlo in se spremenilo v jez, ki ga nobena nemčurska sila ne bo mogla podreti. Našim igralcem in igralkam pa vsa čast! Kličem vam: „Led je prebit, sedaj napravimo čolne!“ Nasprotnikom so naše prireditve seveda hudi trn v peti in to posebno tistim, ki so slovensko-nemčurski — boksarji. To kaže tudi sledeči dogodek: Po naših predstavah podal se je neki našinec v gostilniško sobo in našel tam okoli mize nekaj „reinblütig“-nemčurskih kvartáčev, ljudi, katerim sta kvarta in pijača najvišja izobrazba. Našinec enega izmed teh „žalostnih“ opozori, da naj bi bil šel gledat, kako lepo so igrali; nakar dotični hajlovski „ksel“ duhovito odgovori: „Se pos“ To je olika in izobrazba nemčurjev! Takih in podobnih izrazov in besed se poslužujejo samo ljudje, ki so vso dostojnost in sramežljivost izgubili in take ljudi, oziroma take mladeniče radevolje privoščimo „Hi, ha“, hajlovcem. Taka kompanija se sama ubije in tudi pri nas so na potu do lastnih razvalin!

Gospodarske stvari.

Prašičja rdečica.

Kar je bolan otrok za zdravnika, to je obolel prašič za živinozdravnika. Pri vsaki drugi domači živali vam posestnik vsaj nekaj lahko pove, kako se je bolezen začela, kako razvijala, kakšne posledice je kazala itd., le pri prašiču pridejo danes sporočiti, da je prase včeraj še rado jedlo, včeraj še nebrzdano tekalo okrog, sedaj pa leži kakor snop. In če živinozdravnik gre ter ga hoče preiskati, se ne pusti in zopet postane hipoma kakor divji, dokler se s silo ne umiri. Že ta svinjska nezaupnost do človeka in iz nje izvirajoča prevelika odpornost ter kričavost skoraj onemogočujejo natančno spoznavanje obolelosti

notranjih udov. K temu se pridruži še ta ovira, da ima prašič navadno debelo plast masti po životu, vsled česar se mu notranjščina ne more uspešno preiskati in tudi ni mogoče tipati žile. Razume se torej, da je spoznavanje prašičjih boleznih izmed najtežjih živinozdravniških opravil.

Je sicer popolnoma nemogoče, da bi prodrl navaden človek brez dolgotrajnih študij in opazovanj s svojim razumom v vse boleštne pojave pri prašičih, vendar se nam zdi umestno nekoliko več spregovoriti o znakih prašičje rdečice. Ta bolezen se pojavlja tako pogosto in pri tako velikem številu prašičev, da naj bi jo vsak živino-rejec vsaj nekoliko poznal. Sicer si delajo ljudje nepotrebne skrbi, misleč, da je vsaka obolelost v svinjaku rdečica. Nekateri pa imajo v svinjaku res rdečico, a mislijo, da je svinje napadla kaka druga bolezen. Nekaj posebnega je, da znaša pri rdečici životna vročina 41 do 42° že takoj v pričetku bolezni. Za jed se ne zmeni veliko ali nič. Le žejen je neznansko, ker se v prebavilih izločuje premalo prebavljajalnih sokov. Vsled suše v črevih se tudi blato boljbolj suši, se le počasi pomika proti zadnjici ter povzroča zaprtost. Gorkota je porazdeljena po životu jako neenakomerno. Rilec je suh, sedaj gorak, sedaj mrzel. Vročina pritiska na možgane, žival postaja čemerna, trudna in velikokrat se zadnji del života opoteka kakor pijanega človeka. Najraje pa se prase zarije v slamo ali se potisne v temen kot, težko sope in mu ni mar za ves svet.

Vsakdo si utegne predstavljati, da vsi ti znaki niso taki, da bi navaden človek iz njih spoznal rdečico, posebno če pri živali ni meril životne toplote s toplomerom. Čudno torej ni, če ponekod ljudje mislijo, da ob teh pojavih prasetom zavre kri. V resnici so tudi ob možganskem navalu krvi živali pobite, otrple, težko dihaajo in kažejo v prvem času razvoja rdečici zelo podobne pojave. Razložek najde strokovnjak že v tem, da se životna toplina pri tej bolezni ne zviša tako kakor pri rdečici in da je navadno 38 do 40°. Rdečica se navadno loteva kar več svinj hkrati, kri zavre le posameznim. Na rdečici obole najraje trimesečna praseta in pa do enega in pol leta stari prašički, kri pa zavre najraje starejšim, dobro rejenim svinjam, posebno če smo jih preveč trudili ob času vročine. Na rdečici poginejo živali tekem nekaj ur do treh dni, za zavretjem krvi pa je smrt še bolj nagla. Šele sedaj pa, kadar zagledamo na uhljih, vratu, trebuhu ter notranjih delih sprednjih nog in stegen bolnega prašiča svetlordeče lise različne velikosti, lahko vsakdo sklepa, da mu je obolela žival na rdečici. Pege postajajo boljbolj temnordeče, vijoličaste, velike pa tako, da se sčasom druga za drugo spaja. Koža na teh obolelih mestih je le malo ali nič zatekla, ni boleštna, in če nanjo pritismo s prstom, zgine pod njim za trenotek rdeča lisa, ki pa se takoj zopet pokaže. Lise so za navadnega človeka še bolj zanesljivo znamenje rdečice, le škoda, da se navadno pokažejo šele drugi dan, nekaj časa pred smrtjo ali pa celo po smrti.

Ločiti je seveda treba rdečico od šena na glavi, ki povzroča na glavi zateklo, boleštno in živordečo kožo. Rdeče lise vidimo sempatam tudi pri svinjski kugi, vendar jih je lahko ločiti od rdečičnih. Če namreč pritismo na rdečo liso svinjske kuge, ostane koža vedno rdeča in kri ne zgine izpod prsta. Vijoličastordeče barve je koža na uhljih in vratu — včasih tudi na telesu — takih svinj, ki so prestale že kdaj prej zelo hudo bolezen, ki jim je pa od nje ostala kaka srčna napaka. Majhne, štirioglate temnordeče lise na zunanjih delih nog, po hrbtu in drugih delih života so koprivčasti izpuščaji, ki ni drugega kakor prav lahka vrsta rdečice.

Za rdečico obolelih prašičev večina pogine, kajti vsa priporočena sredstva za ozdravljanje te bolezni niso veliko vredna, in če kak prašič ozdravi, največkrat niso zdravila pomagala, temveč bi bil dotični prašič brzkone tudi brez zdravljenja ozdravel. Najvažnejše početje prašičerejca je, da bolezen sploh prepreči, kar doseže s snažnim, zračnim in hladnim svinjakom, ki ga mora varovati pred okuženjem; zato naj prašiči nikdar ne pridejo skupaj z drugimi iz zanikarnih svinjakov. Zanesljivo sredstvo, prašiče obvarovati pred rdečico, je pa varnostno cepljenje, ki ga sedaj pri nas zvršujejo okrajni živinozdravniki, zato naj nihče ne zamudi prilike ter naj takoj da cepiti svoje prašiče, dokler je še čas, kajti poletni meseci so najnevarnejši.

„Kmetovalec“.

Krompirjeva plesen.

Vsled trajnega mokrega vremena utegne peronospora tudi na krompirju splošno nastopiti in nam tako škodo prizadeti kakor lani po Belokranjskem. Mestoma se krompirjeva cima že suši. Opozarjamo na to naše gospodarje in jim

svetujemo, da pri prvi priliki tudi krompir poškopre slično kakor delamo pri trtah. To je sedaj edini pripomoček proti temu paležu, ki ga imenujemo sicer „Krompirjeva plesen“ ali peronospora na krompirju.

Književnost.

Esperantska slovnica. Ravno kar je izšla druga izdaja esperantske slovnice. Dobiva se v knjigarnah in pri založniku Lj. Koser, Juršinci pri Ptujju ter stane s poštnino K 130.

Največja trgovina z oblačilnim blagom v Celovcu.

Zaradi poznejše oddaje trgovine redka prilika: Akoravno se je zadnji čas blago silno podražilo in se bo še veliko podražilo, prodajam od 10. februarja 1910 začeni blaga za več kot 250.000 kron pod tovarniško ceno. Za trgovce in krošnjarje, krojače in šivilje še poseben popust. Prosim za obilni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Anton Renko, posestnik,

ogel Kramerjeve ulice in Novi trg v Celovcu.

Cerkvene vesti.

Duhovne vaje bodo letos v Marijanišču od 22. do 26. avgusta.

Mednarodni Marijanski kongres se bo vršil v Solnogradu od 18. do 21. t. m.

Nanovo nastavljeni so kot kaplani č. gg. bogoslovci 4. letnika Janez Katnik v Borovljah, Jan. Ožgan v Tinjah, Jož. Prasser v Trebnu, Mart. Presslauer v Meiseldingu, Mat. Weiss v Šmarjeti v Rožu, Jožef Zedischnig v Volšpergu, Miroslav Mente v Št. Jakobu v Rožu, Franc Vastl v Prevaljah, Hofstätter Janez v Št. Lenartu v Labudski dolini in Tomaž Köraus v Metnici.

Prestavljeni so č. gg. kaplani Val. Mörtl iz Borovelj v Grabštanj, Boštjan Einetter iz Volšperga v Beljak, Janez Nagele iz Št. Lenarta v Šmarje v Labudski dolini.

Za provizorja v Gorenčah je imenovan č. g. Jan. Mikula, kaplan v Št. Jakobu.

Č. g. Franc Seirer, kaplan v Beljaku, je imenovan za tajnika Pijevega društva v Celovcu.

Za kn. šk. dvornega kaplana je imenovan č. g. Boltežar Gussger, dozda vikar v Marijanišču. Na njegovo mesto pride č. g. dr. Franc Čukala, na tega mesto pa č. g. Jož. Brunner. Č. gg. novomašnika Jožef Štih in Jožef Wulz sta imenovana za prefekta v Marijanišču.

Na celovski bogoslovni je imenovan č. g. dr. Jan. Quitt za profesorja cerkvenega prava, č. g. dr. Martin Ehrlich za profesorja eksegeze.

Sv. Višarje. Na predvečer praznika sv. Petra in Pavla je sv. Višarje doletela izredna čast. Ta dan so namreč prišli na sv. Višarje presvitli knez in škof krški, dr. Jožef Kahn. Spremljali so presvitlega iz Celovca mil. g. kancler Vidovic in tajnik dr. Ehrlich. Pokanje topičev in zvonjenje ubranih višarskih zvonov je naznanilo prihod presvitlega. Pred cerkvijo, okrašeno z malimi mlaji in napisi, so se zbrali romarji — bilo jih je na gori okolo 1000 — želeč videti škofa in prejeti višjepastirski blagoslov. Vidno ginjeni so bili romarji, ko so zagledali utrjenega kneza in škofa, ki se kljub svoji visoki starosti niso ustrašili tako visoke gore, samo da bi v jubilejnem letu pozdravili Marijo v najimenitnejšem Marijinem svetišču v svoji škofiji. Čast takemu škofu! Čast tako vnetemu Marijinemu častilcu! Pri cerkvenih vratih je čakala višarska duhovščina, ki je spremila presvitlega k oltarju Matere milosti in od tam v okrašeno duhovsko hišo. Drugi dan so imeli presvitli ob devetih veliko pontifikalno sv. mašo ob obilni asistenci. Ob eni popoldne pa so zopet zapustili višarsko goro. — 13. julija je prišla večja procesija iz Trsta, večjidel dekleta iz Marijine družbe, 24. julija pa se obeta procesija iz pliberške dekanije. Ta procesija bo štela od 800 do 1000 romarjev. Čast pliberškemu dekanatu in njega duhovščini! — 2. julija po noči se je neki romar ubil na potu na višarsko goro. Doma je bil iz Jesenic na Kranjskem. Bil je pijančevanju vdan. Šel je — tako so romarji pripovedovali — od doma že močno vinjen in pri utah pod višarsko goro je še zašel v gostilno, kjer so ga drugi romarji iz Jesenic pustili. Šel je pozneje sam

naprej in se v pijanosti ponesrečil. Zopet ena žrtev alkohola. Nagle in neprevidene smrti reši nas, o Gospod! (Za zadnjo številko, žal, prepozno. Uredn.)

Kaj je novega po svetu.

Liberalci in štajercijani v objemu. Mari-borska „Straža“ poroča: „Na vse pretege so kričali liberalci, da niso bili ob priliki zadnje domašne državnozbornske volitve zvezani s štajercijani. Na naše taktične dokaze ni znalo liberalno časopisje nič stvarnega odgovoriti. Na shodih Narodne stranke so šli roko v roki „neodvisni“ liberalci in štajercijanci. Na naše shode so zopet prihajali štajercijanci razgrajati ter so v družbi z liberalci priporočali Kaca. Evo dokazov: Pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu je dne 26. junija štajercianec Kranjc z liberalnimi muzikanti vred vpil „živio Kac!“ Na Kapli sta se „Štajercjeva“ prijatelja Diettinger in Wiedmoser zavzemala za Kaca. Tudi v Šaleški dolini in v okolici Slovenjgradca je posilnemška garda s posebno vnemo delala za Katza. Zadnji „Štajerc“, šte. 28, stran 4, od 18. do 23. vrste v prvi koloni nam sam to potrjuje: „In od teh 1730 (ki jih je

dobil Kac) jih je najmanj ena tretjina naših glasov. Kajti čeprav smo proglasili, da se volitve ne udeležimo, je vendar mnogo naših pristašev v opravičenem sovraštvu proti klerikalcem za Katza glasovalo...“ Rodoljubni Slovenci, poglejte si te čedne zaveznike! Slava liberalnemu narodnjaštvu v objemu z nemškutarji! Temu pripomnimo samo, da se je tudi „Korošec“ izdal, da so njegovi pristaši volili v Selah z nemškutarjsko stranko, kar sedaj na vse pretege taji in skuša zopet vse utajiti s tem, da trdi: „Mir“ laže! Stvarno pa ni ovrigel „Mirove“ trditve. Je že tako! Na Štajerskem je „Lazištajerc“, na Koroškem pa „Lazikorošec“.

Zagrebski
Franck

..... kot tovarniško znamko

priporočujemo kot priznani najboljši pridatek za kavo!

si zagran 1888, 1101

mlado in cvetoče,
zdravo in veselo

nemore ostati nobeno deklet in nobena gospodinja, katere se mora mučiti leta in leta v kuhinji in v gospodinjstvu pri pranju in umivanju s slabim milom. — Pri porabi

Schicht-ovega
mila

se varuje roke in doseže hitro, brez truda in napora snežno belo perilo.

Hranilne vloge

se obrestujejo po 5%.
Izdaja hranilnih znamk.

Avstr. hranilno, kreditno in stavbeno društvo

reg. zadr. z omej. por.
Centrala Dunaj, VI., Theobaldgasse 4.

Državna
kontrola.

Domači hranilniki

se oddajajo brezplačno.

Zrakoplovec Sablatnik je padel v Gorici z letalnim strojem 120 m globoko na zemljo. Stroj se je močno poškodoval, Sablatnik le neznatno.

Gradec. (Za Bismarkov stolp.) Kakor znano, nameravajo graški Germani zgraditi na hribu Plabuč Bismarkov stolp, iz katerega bi imeli potem germanski Bismarkovi malikovalci razgled po „prusovskem“ Gradcu in okolici. Taka zgradba pa stane denar, treba je zato napraviti „fehtarijo“, katere se Nemci itak čisto nič ne ženirajo, vajeni so je že, kakor cigani. Za prispevke Bismarkovega stolpa so pred par dnevi napravili na izložbnem oknu „Grazer Tagblatt“ nabiralno puščico, katera pa je prozorna in so tako vidni vsi nabrani darovi. Seveda je kar naenkrat nastalo splošno zanimanje v velenemškem taboru. Vsak je hotel dati, kolikor pač največ premore. Da bi pa tudi manj premožni, za Bismarkov stolp naklonjeni, ne zaostali z darovi, so se hoteli vsaj z malimi darovi izkazati in zadovoljiti. Namekali so v nabiralno puščico odpadke starega železja in različno drugega ne več rabljivega kovinskega materiala. Ej, pa so le fletni ptički ti nemški Miheljni. Bili so pač morda mnenja in so si mislili: Veliko ne damo, pa to, kar darujemo, damo s tem večjim navdušenjem.

Listnica uredništva.

S. d.! Vidiva se v četrtek, dne 21. julija, ob 1. uri v Dolini pri Grabstanju. Pridi točno.

Tržne cene v Celovcu

7. julija 1910 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
Pšenica	17	24	17	93
Rž	16	32	17	30
Ječmen	16	—	16	57
Ajda	—	—	—	5
Oves	—	—	—	58
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	—	—
Turščica	—	—	27	93
Leča	—	—	—	17
Fižola rdeča	—	—	—	60
Repica (krompir)	—	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	6	—	9	—
„ kisló	4	—	7	—
Slama	4	—	5	20
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26
Smetana, 1	—	60	1	20
Maslo (goveje)	3	—	3	40
Surovo maslo (putar), 1	3	—	3	60
Slanina (špeh), povoj, 1	2	40	2	80
„ „ surova, 1	2	—	2	20
„ „ mast, 1	2	20	2	30
Jajca, 1 par	—	12	—	14
Piščeta, 1	2	40	2	80
Race	—	—	—	—
Kopuni, 1	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	40
30 „ „ mehka, 1	2	50	2	80

Živina	Počrez		100 kilogramov		Prignalo	Prodalo
	od	do	žive vage	zaklana		
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	80	84	—	7 6
„ za vožnjo	240	370	—	—	—	25 11
Junci	220	250	—	—	—	4 4
Krave	210	440	—	—	—	32 14
Telice	—	—	—	—	—	—
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	—	—	—	—	—	—
Ovce	—	—	18	44	—	242 180

Rupajte vžigalice v korist obmejnih Slovencev!
Naslov: „Gospodarska zveza“ v Ljubljani.

Pristaši, zaupniki, širite „Mir“!

Loterijske številke 9. julija 1910:
Gradec 43 7 46 58 45
Dunaj 22 78 64 25 45

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica pri Devici Mariji na Jezeru v Prevaljah,
 registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

privedi svoj

letni občni zbor

dne 20. julija 1910, popoldne ob 2. uri, v hranilničnih prostorih pri Štekelnu.

Dnevni red:

1. Poročilo o letnem računu.
2. Volitev načelstva.
3. Slučajnosti.

Odbor.

Slatina z zelo dobro vodo, z gostilno s 5 sobami, kuhinjo, 3 kleti, goveji in živinski hlev, gumno in skedenj, gozd, njive in travniki, okoli 6 oralov, ob cesti in ob železnici na Koroškem ležeče, se po ceni proda. Zadnja cena 18.500 K. Vknjiženih je 6000 K. Pojasnila daje **Nawratil v Lipnici** (Leibnitz).

Mlinarskega učenca

ki je poštenega obnašanja in ima veselje do mlinarske obrti, sprejme takoj **Andrej Oražem**, posestnik valjčnega mlina v Guštanju na Koroškem.

Čvrstega, zdravega dečka, večšega slovenskega jezika, od dobrih starišev, sprejme **Albin Novák** v Sinčivasi.

Tkalnica — razpošiljalnica Jos. Souczek, Nachod 143

razpošilja 5 kg za poskušnjo
40 m prima ostankov K 17'—
 cefir, posteljno perilo, modni tisk, flanel, oksford tkanino itd.
 40 m prima kanafas K 17'—
 25 m orjaške tkanine » 11'—
 23 m batist-tkanine » 12'50
 23 m specialne tkanine » 16'—
 6 platnenih trdnih rjuh 150/200 cm. » 17'—
 6 pristno platnenih rjuh 150/220 cm zelo fina roba » 15'80
 Pošilja se le po povzetju.
 Za neugajajoče se vrne denar!
 Vzorci robe na željo pošljoobratno. Ceniki zastoj.
 Pri 2 zavojih se pošlje franko!
 Izborni nakupni vir za trgovce in krošnjarje, tudi na zasebnike!

Dobro posestvo naprodaj v Krotni vasi št. 9, pošta Vetrinj pri Celovcu. Obsega 22 oralov. Več pove posestnik.

Louske puške
 vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporočá
 Prva borovska orožnotovarniška družba
Peter Wernig,
 družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.
 Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Vsakoursne slamnike
 priporočá gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu
Franc Cerar
 tovarna slamnikov v Stob-u, pošta Domžale.
 Cene primerne, postrežba točna.
 Na zahtevo cenik poštne prosto. Svoji k svojim.

Superfosfat
 mineralno in animalično, najbolj priznано, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilno sredstvo fosforove kisline
za vsako zemljo.
 Vsebina strogo zajamčena. Zajamčen najhitrejši učinek, najboljši uspehi.
Za pomladansko obdelovanje negobno potreben.
 Dalje
amoniakove, kalijeve in solitarjeve superfosfate
 odpošiljajo vse
 tovarne umetnih gnojil, trgovci, poljedelske zadruge in društva.
 Pisarna: **Praga, Prikopi 17.**

Redka prilika!
 Kupil sem od nekega pogorelega skladišča celo zalogo nič pokvarjenih
težkih flanelnih odej
 najnovjših vzorcev, na katerih je opaziti popolnoma neznačne komaj vidne madeže od vode, ter jih razpošiljam
 3 kose za 9 kron 4 kose za 10 kron s povzetjem. Odeje so primerne za vsako boljše hišo, za pokrivanje postelj in ljudi ter so tople in mehke. Odeje so preko 190 centimetrov dolge in 135 centimetrov široke. Z mirno vestjo morem reči, da bode vsakdo z naročbo zadovoljen. **Anton Bekera**, izsluženi c. kr. nadzornik finančne straže, **Nachod** (Češko).

Brzojavni naslov: Bončar, Ljubljana. **Valjčni mlin v Domžalah** **Interurban telefon št. 129.**
J. Bončar, Ljubljana,
 pisarna in skladišče: **Vegova ulica 6**
 priporočá **pšenično moko** in **otrobe** najboljše kakovosti svojega na novo moderno opremljenega valjčnega mlina.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu
 Delniška glavica **K 3.000.000.** Rezervni fond **K 300.000.**
 Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge do dne vzdiga.
Kolodvorska cesta šte. 27. Zamenjuje in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predjume na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavolje. — Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.
 Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu in Sarajevu.
Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8'— za kom. **Tiske srečke s 4% obrestmi.** Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10'— za komad.
 Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.